ԳԱՎԱՌԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ 2016-2017 ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՏԱՐՎԱ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ 2017-2018 ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՏԱՐՎԱ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Գավառի պետական համալսարանի գրադարանը և ընթերցասրահները տեղակայված են համալսարանի կենտրոնական և բնագիտական մասնաշենքերում. ԳՊՀ կենտրոնական մասնաշենքում տեղակայված գրադարանը համալրված է հումանիտար ուղղվածության մասնագիտական գրականությամբ, իսկ բնագիտական ֆակուլտետի մասնաշենքի գրադարանը՝ բնագիտական մասնագիտական գրականությամբ: Երկու գրադարանները միասին սպասարկում են համալսարանի ուսանողներին, պրոֆեսորադասախոսական և վարչական անձնակազմին, այլ շահառուների:

ԳՊՀ գրադարանի առաքելությունն է գրադարանային գործառույթների իրականացումը և պարտականությունների բարեխիղճ կատարումը՝ ապահովելով սովորողներին անհրաժեշտ մասնագիտական գրականությամբ, համապատասխան տեղեկատվական աղբյուրներով:

Գրադարանի նպատակն է նպաստել ուսումնական գործընթացին՝ համալրելով գրքաֆոնդը, կազմակերպելով և ընթերցողներին տրամադրելով մասնագիտական գրականություն, անհրաժեշտ շտեմարաններ, սովորողների մոտ ձևավորելով տեղեկատվության հետ ինքնուրույն աշխատելու կարողություն և հմտություններ, զարգացնելով ընթերցանության մշակույթ: Այս նպատակներն իրագործելու համար գրադարանը մատուցում է հետևյալ ծառայությունները.

- ընթերցողների գրանցում, որն իրավունք է տալիս ուսումնառության տարիներին օգտվելու գրադարանից՝ սպասարկման սահմանված ձևերով,
- ընթերցասրահում և գրադարանում ընթերցողների սպասարկում՝ «դասական» և էլեկտրոնային եղանակներով,
- տեղեկատվական-մատենագիտական սպասարկում,
- գրականության ցուցադրում (մատենագիտական ցանկեր, գրքերի ցուցահանդեսներ, գրապահոցի «Բաց դռների օրեր»-ի անցկացում և այլն),
- անմիջական օգնություն ընթերցողին՝ տեղեկատվություն որոնելու, ընտրելու, գրադարանի կայքից օգտվելու, նորություններին իրազեկ դառնալու գործընթացներում,
- Ընթերցողների հետ անհատական և խմբակային աշխատանքի տարբեր ձևերի ու մեթոդների կիրառում:

ԳՊՀ գրադարանում աշխատանքներ են իրականացվել նաև հետևյալ ուղղություններով.

- գրադարանային ֆոնդի համալրում,
- մուտքագրված գրքերի նկարագրում և դասակարգում,
- գրքերի համալրումների ցուցադրում և դրանց մասին տեղեկատվության ապահովում,
- գրքապաշարի մշակում,
- գրքերի շրջանառում,
- վնասված գրքերի վերանորոգում,
- մասնագիտական գրականության ֆոնդերի գրացուցակների մշակում և համալրում,

- մասնագիտական տեղեկատվական բազայի համալրում,
- ԳՊՀ պաշտոնական կայքէջի «Գրադարան» հատվածամասի լրամշակում,
- ընթեցասրահում հետազոտող ուսանողների և պրոֆեսորադասախոսական կազմի համակարգչային-տեղեկատվական սպասարկում:

Գրադարանային ֆոնդի համալրում

Հաշվետու ուսումնական տարում գրադարանը համալրվել է թվով 1200 կտոր մասնագիտական և գեղարվեստական գրականությամբ, որից 110 կտոր գրականությունը ձեռք է բերվել համալսարանի ֆինանսական միջոցներով, ԳՊՀ ռեկտորատի և պրոֆեսորադասախոսական կազմի աջակցությամբ:

Գրադարանի համալրման գործում մշտական աջակից է ՀՀ Սփյուռքի նախարար, ԳՊՀ կառավարման խորհրդի նախագահ տիկին Հրանուշ Հակոբյանը, ում կողմից նվիրաբերվել է հայագիտական և գեղարվեստական նոր հրատարակություններ՝ թվով 50 օրինակ:

Գրադարանին ամենամյա նվիրատվություն է կատարում նաև ՀՀ Գեղարքունիքի մարզային գրադարանը, որը հաշվետու տարում տրամադրել է 330 գեղարվեստական և հայագիտական գրքեր:

«Հույս և օգնություն» հասարակական կազմակերպության կողմից նվիրատվության կարգով համալսարանին տրամադրվել է գեղարվեստական և հայագիտական 30 ձեռնարկ:

Հաշվետու ուստարում 350 կտոր գրականության նվիրատվություն է կատարել Լալիկ Խաչատրյանը: Համալրված գրականությունը հայերեն, ռուսերեն գեղարվեստական, հայագիտական, ինչպես նաև լեզվաբանական, մանկավարժական մասնագիտական գրքեր են:

ԵԱՀԿ երևանյան գրասենյակի կողմից ստացել ենք 43 տնտեսագիտական գրքեր:

Նաիրա Պետրոսյանի կողմից նվիրաբերվել է 134 կտոր ֆրանսերեն մասնագիտական և գեղարվեստական գրքեր:

Արմինե Դավթյանը գրադարանին տրամադրել է 45 գիրք,

Խաչիկ Արզականցյանը՝ 142 գիրք,

Նունե Դովլաթյանը՝ 64 գիտակրթական հանդես:

Մուտքագրված գրքերի նկարագրում և դասակարգում

Այսպես՝ համալրված 1200 միավոր գրականությունից

- հայերեն են՝ 20.878 գիրք /համալրվել է 858 գիրք/՝ 48%,
- ռուսերեն են՝ 17.152 գիրք, /համալրվել է 185 գիրք/՝ 38%,
- այլ լեզուներով՝ 6.340 գիրք, /համալրվել է 167 գիրք/՝ 14%:

ԳՊՀ թիվ 1 գրադարանի գրապահոցի գրադարակների դասավորման արդյունքում դուրս են բերվել 70 կտոր հնացած, մաշված, մասամբ անընթեռնելի, կոմունիստական-սոցիալիստական գաղափարախոսության և Մարքս-Լենինյան ուսմունքի լուսաբանմանը նվիրված գրականություն: Արդյունքում օտարվել է արդիականությունը կորցրած 1930-50-ական թվականներին հրատարակված 70 կտոր գրականություն:

Այսպիսով, ԳՊՀ գրադարանն իր համալրումների և զտումների արդյունքում գրքային ֆոնդում ունի 44.370 գրադարանային միավոր:

Կատարվել է նշված գրքաֆոնդի մասնագիտական գրացուցակների մշակում:

Արդյունքում գրադարանում առկա է յուրաքանչյուր մասնագիտությանը համապատասխան մասնագիտական գրքերի հետևյալ քանակը.

- Հայոց լեզու և գրականություն՝ 2903
- Ռուսաց լեզու և գրականություն՝ 2389
- Անգլերեն լեզու և գրականություն՝ 2240
- Պատմություն՝ 1602
- Իրավագիտություն՝ 1643
- Տարրական կրթության մանկավարժություն և մեթոդիկա՝ 1287
- Կառավարում և ֆինանսներ՝ 2307
- Հաշվապահական հաշվառում՝ 2307
- Կենսաբանություն՝ 2435
- Դեղագործական քիմիա՝ 232
- Աշխարհագրություն՝ 934
- Բնապահպանություն և բնօգտագործում՝ 101
- Ինֆորմատիկա և հաշվողական տեխնիկա՝ 2514
- Քարտեզագրություն և կադաստրային գործ՝ 60
- Սերվիս՝ 42:

Մասնագիտական տեղեկատվական բազայի համալրում

Մասնագիտական տեղեկատվական բազան իրենից ներկայացնում է մասնագիտական հոդվածների մատենագիտական ցանկեր: Գրադարանում համալրվում և լրամշակվում են թեմատիկ հանձնարարականների մատենագիտական ցանկը, որտեղ ներառված են տարբեր հանդեսների, գիտական ժողովածուների մեջ ներառված հոդվածների վերնագրեր /պարունակում է 3938 հոդված/ և ԳՊՀ գիտական հոդվածների ժողովածուների մատենագիտական ցանկը՝ 12 գիտական ուղղություններով /պարունակում է 1383 հոդված/:

Այս ցանկերը, բացի գրադարանում առկա թղթային տարբերակից, տեղադրված են նաև ԳՊՀ www.gsu.am պաշտոնական կայքի «Էլեկտրոնային գրադարան» հատվածամասում՝ պարբերաբար լրամշակումներով:

Գրադարանային ամենօրյա աշխատանքներից բացի, ԳՊՀ գրադարանը հաշվետու ուսումնական տարում իրականացրել է նաև բազմապիսի միջոցառումներ:

ԳՊՀ գրադարանի իրականացրած միջոցառումները

- ✓ Գրադարանում ավանդույթ է դարձել յուրաքանչյուր կիսամյակի սկզբում՝ սեպտեմբեր և հունվար ամիսներին «Գրադարանի բաց դռների օրեր»-ի անցկացումը, որի ընթացքում ուսանողները, հատկապես՝ առաջին կուրսեցիները, ծանոթանում են համապատասխան մասնագիտական գրքապաշարին:
- ✓ Հաշվետու ուստարում ակտիվ շրջանառվել են ինչպես մասնագիտական /ուսումնական գործընթացի և հանձնարարականների պահանջներից ելնելով/, այնպես էլ գեղարվեստական գրականություն: Գրքատացքին նպաստում են համալրված գրականության ցուցադրությունը գրադարանում և ընթերցասրահներում, համալրումների մասին տեղեկատվության տարածումը՝ էլեկտրոնային փոստերի համակարգի միջոցով:

- Ուսանողների շրջանում գեղարվեստական գրականության լայն շրջանառությունը առիթ հանդիսացավ հաշվետու ուստարվա ընթացքում բազմաթիվ գրքերի քննարկման համար:

  Քննարկվել են հետևյալ գրքերը.
- Ա. Քամյու՝ «Անկումը»,
- Ռ. Բրեդբերի՝ «451 աստիճան ըստ ֆարենհայթի»,
- Վ. Սարոյան՝ «Մարդկային կատակերգություն»,
- Միջոցառում՝ նվիրված Սրբոց Վարդանանց տոնին /ապրիլի 20, գրադ, 2, ԻՀՏ և ԴՔ/,
- Վ. Պետրոսյան՝ «Մենավոր ընկուզենին» և «Ապրած և չապրած տարիները»:

  Գրադարանը ծավալել է գործունեություն՝ հետևյալ ուղղություններով.
  - ✓ Ընթերցասրահում և գրադարանում ցուցադրվել են գրականության նոր համալրումները, որոնց մասին տեղակացվել են դեկանատները և ամբիոնները:
  - ✓ Գրադարանը անմասն չի մնացել ԳՊՀ ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման գործընթացին, որի շրջանակներում ներկայացվել են ԳՊՀ մատենագիտական ցանկերը, ԳՊՀ դասախոսների նոր հրատարակությունների ցանկերը և պահանջվող այլ նյութեր:
  - ✓ Դեկանատների և մասնագիտական ամբիոնների հետ համագործակցության արդյունքում, ինչպես նաև գրադարանում պատվիրված և մերժված գրականության ցանկերով կազմվել և սահմանված կարգով ռեկտորատ է ներկայացվել գրքերի գնումների ցանկ:
  - ✓ ԳՊՀ գրադարանը մի խումբ ուսանողների հետ աշխատանքային ծրագիր մշակեց, որն իրականացրեց Գավառի մանկատանը: Ձևավորվեցին մանկատան սաների 3 տարիքային խմբեր, և ուսանողները պարբերաբար այցելություններ կազմակերպեցին Գավառի մանկատուն: Այցելությունների նպատակն էր մանկատան սաներին օգնելն ու աջակցելը դասապատրաստման գործընթացում, ինչպես նաև գրքերի քննարկումներ կազմակերպելը: Քննարկվեցին «Ժողովրդի վրիժառուն», «Վարդանանքը», Վարդան Այգեկցու առակները: Այցելությունների նպատակն էր նաև զրույցների միջոցով նրանց կրթական, տեղեկատվական կարիքների բացահայտումը և դրանց հնարավորինս բավարարումը:
  - ✓ 2017թ. հունվար ամսին ԳՊՀ ուսանողական ինքնակառավարման մարմինները և գրադարանը միացան ՀՀ Սփյուռքի նախարարության կողմից հայտարարած «Դու ի՞նչ ես արել Ղարաբաղի համար» համահայկական շարժմանը: Հավաքագրվեցին և տուփավորվեցին 100-ից ավելի գրքեր, որոնք ուղարկվեցին Արցախի զորամասեր:
  - ✓ Գրադարանի աշխատակազմը մասնակցել է տարբեր համապետական միջոցառումների, ինչպես նաև «Մաքուր համալսարան» ծրագրի շրջանակներում կազմակերպված շաբաթօրյակներին: Արդյունքում ԳՊՀ-ն արժանացել է «Մաքուր կրթական հաստատություն» կոչմանը:

ԳՊՀ գրադարանի համագործակցային ծրագրերը

Գրադարանը ակտիվորեն համագործակցում է ԳՊՀ բոլոր կառուցվածքային ստորաբաժանումների, ներքին և արտաքին շահառուների, կրթական, գիտական, երիտասարդական, մշակույթային կազմակերպությունների հետ: Սերտ է համագործակցությունը Գավառի մարզային և քաղաքային գրադարանների, ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի դպրոցների հետ:

ԳՊՀ գրադարանը Հայաստանի գրադարանային ասոցիացիայի անդամ է, համագործակցում է Հայաստանի ազգային գրադարանի հետ, որի շրջանակներում ԳՊՀ գրադարանն ամեն տարի ներկայացնում է հաշվետվություն գրադարանային հագեցվածության մասին: Գրադարանի հագեցվածության մասին ցուցանիշները հրատարակվում են Հայաստանի ազգային գրադարանի «Հայաստանի գրադարանները» մատենաշարում:

ԳՊՀ հրատարակությունների օրինակներ են տրամադրվում Հայաստանի ազգային գրադարանին, ինչպես նաև ՀՀ այլ բուհերի ու Արցախի պետական համալսարանի գրադարաններին:

ԳՊՀ գրադարանի ու Գեղարքունիքի մարզային և Գավառի քաղաքային գրադարանների հետ համագործակցության արդյունքում համալսարանի գրքերի նվիրատվություններով վերոնշյալ գրադարաններում տարեցտարի համալրվում է ԳՊՀ հրատարակությունների ֆոնդը: ԳՊՀ հրատարակություններով են համալրվել նաև Գեղարքունիքի մարզի դպրոցների գրադարանները:

Մարզային գրադարանի հետ համագործակցության շրջանակում անցկացվում է գրքերի փոխադարձ նվիրատվություն, որը վերածվել է գեղեցիկ ավանդույթի և շարունակական բնույթ է կրում:

ԳՊՀ գրադարանի 2017-2018 **ուսումնական տարվա զարգացման հիմնական ուղղությունները**

2017-2018 ուսումնական տարվա ընթացքում նախատեսվում են ԳՊՀ գրադարանի զարգացման հետևյալ ուղղությունները.

- աշխատանքներ իրականացնել գրադարանի գրքաֆոնդի համալրման ուղղությամբ՝ ելնելով դասընթացների վերանայված և արդիականացված կրթական ծրագրերից, ներկայացվող նոր մասնագիտական գրականության ցանկերից և գրադարանում հաճախ պատվիրվող և մերժվող գրականությունից,
- «E-Library.GSU» էլեկտրոնային գրադարանի շարունակական համալրում՝ անհրաժեշտ գրականությամբ,
- նպատակային համալրումների հետ մեկտեղ շարունակել գրքաֆոնդի արդիականությունը կորցրած գրականության զտման աշխատանքները՝ գրադարանում որակյալ ուսումնական նյութերով հարուստ գրքաֆոնդ ձևավորելու նպատակով,
- համագործակցել ԳՊՀ կառուցվածքային ստորբաժանումների հետ և ԳՊՀ պաշտոնական կայքէջի «Էլեկտրոնային գրադարան» հատվածամասում ստեղծել «Համալրված գրականություն» բաժինը, որտեղ պարբերաբար տեղեկություններ կհաղորդվեն գրքաֆոնդը համալրած գրականության մասին,

- գրքաֆոնդն անհրաժեշտ մասնագիտական գրքերով համալրելու, ուսումնամեթոդական կարիքների վերհանման նպատակով իրականացնել հարցումներ դասախոսների և ուսանողների շրջանում, նրկայացնել նոր գրականության պահանջագիր, բավարարել գրադարանի բաժանորդների կարիքները,
- ընդլայնել ԳՊՀ գրադարանի համագործակցության շրջանակը, կապեր հաստատելու ՀՀ ԳԱԱ Հրաչյա Աճառյանի անվան լեզվի և Մանուկ Աբեղյանի անվան գրականության ինստիտուտների գրադարանների, այլ կառույցների հետ,
- հետազոտող ուսանողների և պրոֆեսորադասախոսական կազմի համար ընթերցասրահում ակտիվացնել համակարգչային-տեղեկատվական սպասարկումը,
- Արցախի տարբեր համայնքներին, ուսումնական հաստատություններին և զորամասերին նվիրաբերել գեղարվեստական գրականություն,
- շարունակական աշխատանքներ իրականացնել՝ ուսանողների շրջանում ընթերցանությունը խթանելու նպատակով:

Ն. Ֆ. Պետրոսյան՝
ԳՊՀ գրադարանի վարիչ